

VÁCLAV PÍCL

náměstek pro řízení sekce vzdělávání
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

Praha, 13. června 2016
Č. j.: MSMT-19550/2016-1

Vážený pane starosto,

dovolte mi, abych reagoval na Váš otevřený dopis ze dne 31. května 2016 k situaci ve Výchovném ústavu, dětském domově se školou, střední škole, základní škole a školní jídelně Chrastava (dále jen „školské zařízení“) a zároveň Vám odpověděl na Váš dodatek k otevřenému dopisu ze dne 7. června 2016.

Ve dnech 26. - 27. dubna 2016 navštívili pověřeni zaměstnanci Kanceláře veřejné ochránkyně práv (dále jen „KVOP“) toto školské zařízení, kde zjistili závažná pochybení. Tato pochybení jsou popsána ve Zprávě z návštěvy zařízení, vydané 13. května 2016. V této zprávě, kterou obdrželo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) se uvádí, že u svěřených dětí dochází ke špatnému zacházení, které je z hlediska zákona o Veřejném ochránci práv (dále jen „VOP“) kladeno na úroveň ponižujícímu, nelidskému zacházení nebo trestání. Popsaná zjištění jsou sama o sobě mimořádně závažná. Činnost školského zařízení hodnotila VOP zohledněním všech konkrétních zjištění jako špatné zacházení s dětmi ve smyslu § 1 odst. 3 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Aplikovaný systém péče a výchovy podle hodnocení KVOP zasahuje do práv dětí umístěných v zařízení i do práv jejich rodin a vyžaduje zásadní změny. Tuto skutečnost se zřetelem k jednotlivým konkrétním zjištěním obsaženým ve zprávě považuje MŠMT za skutečně závažnou. VOP ve zprávě také uvádí, že na některá pochybení upozornil již v minulosti a doporučil přijmout 14 opatření k nápravě, takřka ve všech případech k okamžitému nebo průběžnému splnění.

Na základě výše uvedeného jsem dne 16. května 2016 uskutečnil kontrolní návštěvu v doprovodu externího odborníka. V rámci této kontrolní návštěvy byly shledány taktéž zásadní pochybení a nedostatky v péči o svěřené chlapce a potvrdilo se, že zjištěné nedostatky (na které poukázala VOP) jsou reálné a výtky oprávněné. Ředitelce školského zařízení bylo nařízeno podat do jednoho týdne návrh opatření k odstranění nedostatků vyplývajících ze zprávy VOP. Návrh opatření, který byl MŠMT doručen v uložené lhůtě, postrádá reflexi zásadních pochybení a nedostatků, snahu o nápravu a zlepšení, stejně jako jakákoli manažerská opatření, která měla paní ředitelka dle platných zákonů v mezidobí realizovat.

Pochybení, která byla zjištěna ze strany několika zákonem k tomu oprávněných subjektů, byla kvalifikována jako porušení těchto ustanovení zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 1, § 2 odst. 7 písm. a), § 20 odst. 1 písm. a), j), a l), § 24 odst. 1m písm. m). Ředitelka školského zařízení taktéž porušila Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče přijaté dne 23. 3. 2015, se kterými byla řádně seznámena bezprostředně po jejich přijetí. Standardy byly přijaty jako interní akt řízení, kterými byla ředitelka školského zařízení povinna se řídit a respektovat je. Konkrétně došlo k porušení těchto zásad: aktivně podporovat udržování kontaktu dítěte s osobami odpovědnými za výchovu a dalšími blízkými osobami; při výkonu péče respektovat a chránit soukromí dítěte - uchovávaní a kontrola osobních věcí dítěte, vykonávání osobní hygieny; při výkonu péče chlapce připravovat na samostatný život tak, aby přejímali odpovědnost za své denní povinnosti, v organizaci svého volného času, zapojovali se do sociální sítě.

Česká školní inspekce (dále jen "ČŠI") školské zařízení navštívila dne 20. května 2016, kde provedla šetření stížnosti, kterou obdržela. Body stížnosti shledala jako důvodné. Její šetření se opíralo zejména o skutečnosti uvedené ve stížnosti, o vyjádření ředitelky školského zařízení a o analýzu příslušné školské dokumentace. Vedení ČŠI má s ohledem na výsledky šetření z května t. r., důvodné pochybnosti o provedení inspekčního šetření uskutečněného v prosinci 2015. Z tohoto důvodu dal Ústřední školní inspektor pokyn k provedení důsledné analýzy inspekční činnosti konané v tomto zařízení v prosinci 2015 a současně dal podnět k zahájení kárného řízení s konkrétními pracovníky ČŠI.

Za mylnou informaci považuji to, že došlo k vymazání dosavadních inspekčních zpráv, tyto zprávy jsou stále k nahlédnutí na těchto odkazech: Registr inspekčních zpráv na www.csicr.cz: http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Inspekcnizpravy?d=7223; Profil zařízení na InspIS PORTÁL (včetně inspekčních zpráv): <https://portal.csicr.cz/School/600029158>.

Opětovnou návštěvu školského zařízení jsem provedl 24. května 2016, kde jsem převzal rezignaci od ředitelky školského zařízení k 24. květnu 2016.

Tisková konference proběhla dne 26. května 2016, tato konference je standardně určena akreditovaným zástupcům tisku s platnou novinářskou průkazkou. Z těchto důvodů se tři pracovnice školského zařízení nemohly konference zúčastnit. Přesto zástupci MŠMT s těmito pracovnicemi ochotně komunikovali, náměstek sekce vzdělávání je přijal a pracovnice školského zařízení v Chrastavě měly možnost se k celé situaci vyjádřit. Chápu nejen Vaše obavy, ale obavy všech obyvatel města Chrastava, protože byli informováni pouze jednostranně bývalým vedením školského zařízení. Chtěl bych zdůraznit, že obava z nárůstu kriminální činnosti se neřeší špatným zacházením s dětmi svěřenými do péče ani porušováním jejich práv, ale soustavnou výchovnou činností v ústavu a dodržováním platných norem a zákonů. Dodržování práv a povinností musí být společné jak pro děti, tak i personál-instituce, která s dětmi pracuje, což v tomto případě naplněno nebylo. Pro nejbližší období je tak podstatné, aby došlo ke zklidnění situace a byla přijata nová opatření ke stabilizaci školského zařízení.

Momentální spektrum složení chlapců se výrazně neodlišuje od ostatních zařízení podobného typu, ačkoli je nutno v tomto ohledu potvrdit složitou problematiku a s tím související i vysokou náročnost na výchovné působení a resocializační postupy ve všech zařízeních náhradní výchovy tohoto typu. Ke stabilizaci situace byla sestavena pracovní skupina, jejímiž členy jsou ředitelka Dětského diagnostického ústavu Liberci PhDr. Božena Lányová, PaedDr. Jiří Pilař, zástupce ředitele pro středisko výchovné péče Klíčov, Bc. Michal Stříbrný, zástupce ředitele pro provoz Výchovného ústavu a střediska výchovné péče Klíčov, Praha 9. Postupně bude pracovní skupina rozšířena o další členy z řad zaměstnanců tohoto školského zařízení.

MŠMT se snaží s ohledem na citlivost situace a věk dětí a mládeže atmosféru nevyhrocovat, ale naopak činit všechny potřebné kroky k okamžité nápravě a zklidnění situace. Z těchto důvodů byla dne 26. 5. 2016 pověřena speciální pedagožka a psychoterapeutka

Soňa Cpinová řízením školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v Chrastavě do doby jmenování nového ředitele, které proběhne na základě výběrového řízení. Výběrové řízení bylo vyhlášené dne 31. května 2016, zájemci se mohou přihlásit do 22. června 2016.

K dodatku Vašeho otevřeného dopisu uvádím:

Vaše konstatování, že zdokumentované události jsou přímým důsledkem rozhodnutí o změně režimu ve školském zařízení a že odpovědní jsou ti, kteří tuto změnu prosadili, nemohu akceptovat, jelikož pochybení, která byla zjištěna ze strany několika zákonem k tomu oprávněných subjektů, byla kvalifikována jako porušení práv dětí umístěných ve školském zařízení. V takovém typu školského zařízení je nutné předpokládat, že děti, které jsou zde umístěné, mají poruchy chování, které se u některých z nich vyznačují vysokým stupněm agresivity a je nutné ze strany zúčastněných pracovníků pokusit se krizové situace zvládat pomocí speciálně pedagogických metod. Drtivá většina dětí, které jsou na útěku, opustila zařízení již za bývalého vedení a je to především odpovědnost tohoto bývalého vedení.

Pověřená ředitelka PhDr. Soňa Cpinová má dlouholetou praxi v oblasti ústavní péče. Moudře sestavila tým uznávaných odborníků na ústavní a ochrannou výchovu, který se snaží zavést nová pravidla péče a přístupu k dětem. Bývalý zavedený systém pravidel nerespektoval partnerství mezi pedagogem a dítětem, což se pověřená ředitelka snaží nastavit, pracuje s důvěrou dětí, vyřešila krizovou situaci, kdy svým rozhodnutím zabránila chlapci v dalším sebepoškozování, její kroky jsou správné, nepochybují o nich. Speciální pedagožka a psychoterapeutka Soňa Cpinová, pověřená řízením školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v Chrastavě, nadále setrvá do doby jmenování nového ředitele.

Samozřejmě mi také záleží na bezpečnosti občanů v Chrastavě. Ve výchovném ústavu není k dnešnímu dni fyzicky žádný chlapec s ochrannou výchovou, dříve zde byli jeden, dva či tři chlapci v ochranné výchově, kteří za sebou mají složitou minulost s trestními konotacemi. Pro celkové zklidnění vyostřené situace ve městě Chrastava považují uzavření výchovného ústavu za nejlepší řešení pro stabilizaci celé situace, zůstane zde pouze dětský domov se školou pro chlapce ve věku do 15 let.

Vážený pane starosto, nabízím Vám tímto osobní setkání na MŠMT s cílem projednat a vysvětlit situaci, která ve Výchovném ústavu, dětském domově se školou, střední škole, základní škole a školní jídelně Chrastava nastala.

S pozdravem

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. J. a'.

Vážený pan
Ing. Michael Canov
Město Chrastava
starosta města
náměstí 1. máje 1
463 31